

Мінгальова Ю.І.
*асистент кафедри прикладної математики та інформатики,
Житомирський державний університет ім. І. Франка*

ОГЛЯД СЕРВІСІВ ТА ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ РОБОТАХ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ІНФОРМАТИКА"

Сучасний рівень глобальної інформатизації ставить проблему плагіату однією з ключових у науковій сфері. Відповідно до ст. 50 Закону «Про авторське право та суміжні права», плагіат – це оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору [2]. Поширення цього суспільного явища серед освітянської спільноти – є світовою тенденцією, основними формами якої стають списування, плагіат та нелегітимне отримання оцінок, наукових ступенів та вчених звань.

Завданням нашого дослідження є огляд програмних рішень щодо виявлення плагіату в наукових роботах, які можуть бути використані різними категоріями користувачів (викладачі, студенти, аспіранти, докторанти, науковці тощо).

Одним із напрямів боротьби з академічним плагіатом є виявлення його за допомогою комп'ютерних програм. На сьогодні існує ряд програмних засобів та сервісів, які встановлюють відсоток унікальності тексту. Прикладом безкоштовних програм для перевірки тексту на унікальність є Advego Plagiatus та Etxt Antiplagiat. Ці програми є достатньо зручними у користуванні (варто скопіювати текст у відповідне поле, натиснути кнопку перевірки та через деякий час програма надасть результат) [2]. До сервісів визначення унікальності тексту належать: [ANTIPLAGIAT](#), [CONTENT-WATCH](#), [TEXT.RU](#), [UNICHEK](#), [StrikePlagiarism.com](#), MIRATOOLS

Структурованість, залежність від мови програмування та вхідних даних – характеристики коду програми, які відрізняють його від звичайного тексту, що перевіряється на плагіат. Окрім об'єктного та програмного коду можна проаналізувати бібліотеки. Перевіряючи таким чином наукові роботи, варто виокремлювати детектори плагіату [1] для програмного коду, в написаних різного роду студентських наукових роботах (реферати, курсові роботи,

дипломні проекти тощо). Основні детектори плагіату: MOSS, JPlag, SIM, Sherlock (BOSS), PMD(CMD), CodeMatch.

На сьогодні зафіксовано значну кількість детекторів плагіату коду, але вони не є універсальними та/або загальнодоступними інструментами пошуку плагіату. Причин існує декілька: недостатня кількість підтримуваних мов програмування; система не є безкоштовною; використання застарілих алгоритмів, які не охоплюють всі способи плагіату; необхідність підключення до Інтернету; відсутність можливості модифікації системи власноруч.

З огляду на існуючі недоліки є необхідність удосконалення цих програмних засобів та сервісів. У свою чергу, їх використання викладачами дозволить уникнути ненавмисного плагіату та зменшити кількість випадків навмисного копіювання та шахрайства у системі вищої освіти.

Список використаних джерел та літератури

1. Лупаренко Л. Програмні рішення для виявлення плагіату в наукових роботах / Л. Лупаренко// Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України : Матеріали наукової конференції. - Київ : ІТЗН НАПН України, 2014. – 224 с.

2. Програмне забезпечення для перевірки наукових текстів на плагіат: інформаційний огляд / автори-укладачі: А. Р. Вергун, Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. – Київ : УБА, 2016. – Електрон. вид. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – 36 с.